

Aan:
de voorzitter en de leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 7 juni 2004
Ons kenmerk 22/6.16/2004005559
Behandeld door de heer R. van Veen (0592) 36 58 93
Onderwerp: Kaderrichtlijn Water

Geachte voorzitter/leden,

De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn (2000/60/EG) die vanaf 22 december 2000 van kracht is. Elke lidstaat van de Europese Gemeenschap is verplicht de KRW te implementeren en uit te voeren. Het doel van de richtlijn is te komen tot schone, ecologisch gezonde wateren. De KRW schrijft een systematiek voor om in elk stroomgebied, via voorgeschreven stappen, uiteindelijk dit doel te bereiken en hierover te rapporteren aan Brussel.

Uiterlijk in maart 2005 moet door het Rijk een eerste voorlopige rapportage aan Brussel zijn aangeleverd over de aanwijzing van waterlichamen en de bijbehorende doelstellingen. De regio heeft een belangrijke rol daar waar het gaat om het aanwijzen en beschrijven van grond- en oppervlaktewaterlichamen. Uiteindelijk zullen wij in juni 2004 de voorlopige rapportage vaststellen.

Een onderdeel van die voorlopige rapportage betreft het indelen van het grondwater in grondwaterlichamen en het beschrijven daarvan. Wij hebben in overeenstemming met de voorstellen in bijgevoegde notitie besloten tot een bepaalde werkwijze voor het begrenzen en beschrijven van grondwaterlichamen. De notitie vormt daarmee de basis voor de invulling van het grondwaterdeel in de voorlopige rapportage van de deelstroomgebieden Rijn Noord en Rijn Oost en ook het stroomgebiedsdistrict Nedereems. Deze voorlopige rapportages zullen in juni worden afgerond en door ons worden vastgesteld.

Wij zullen u de komende maanden op de hoogte houden van de voortgang van het project.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
jh/coll.

Inleiding

Voor de Kaderrichtlijn Water moeten grondwaterlichamen worden begrensd. Per grondwaterlichaam moet de huidige situatie worden beschreven (zowel kwantiteit als kwaliteit) en moet duidelijk zijn of de doelstellingen uit de KRW worden gehaald. In opdracht van het rijk hebben het RIVM en het RIZA hiervoor een voorstel gemaakt.

Een grondwaterlichaam waaruit water wordt gewonnen voor menselijke consumptie krijgt conform de KRW de status van beschermd gebied. De wijze van begrenzen en beschrijven van deze gebieden komt aan de orde in deze notitie. De provincies zijn trekker geweest van dit onderdeel van de KRW.

Het begrenzen van grondwaterlichamen

In Nederland zijn twintig grote grondwaterlichamen (GWL) onderscheiden. Deze zijn landelijk beschreven. Drie daarvan liggen ook in Drenthe.

Een grondwaterlichaam dat wordt gebruikt voor menselijke consumptie krijgt de status van beschermd gebied. Om niet heel Nederland hiermee te belasten is landelijk afgesproken om rondom betreffende waterwinningen afzonderlijke grondwaterlichamen onderscheiden. Achterliggende gedachte is de verwachting dat Europa vooral streng zal toezien op het bereiken van de gewenste doelstelling in die beschermde gebieden. Mogelijkheden tot uitstel voor het behalen van doelen zullen hier ook minder gemakkelijk worden gegeven.

De provincies hebben de opdracht gekregen dit onderdeel nader uit te werken.

Vraag:

Op welke wijze worden de beschermde gebieden begrensd?

Voorstel:

- Begrenzen op basis van de 100 jaarszone in zowel het watervoerende pakket als aan maaiveld;
- Bij de begrenzing aan maaiveld gebruik maken van het grondwaterbeschermingsgebied (bij kwetsbare winningen komt dit overeen met de 100 jaarszone, bij minder kwetsbare winningen is het een goede benadering van de 100 jaarszone);
- Naast grondwaterlichamen rondom onttrekkingen van waterleidingbedrijven ook hoogwaardige industrie en de recreatiebedrijven die drinkwater leveren meenemen (verplicht vanuit KRW).

Voordelen:

- methode sluit aan bij landelijke voorstellen om uit te gaan van de 100 jaarszone;
- geen discussie over kleine afwijkingen met de begrenzing van bestaande grondwaterbeschermingsgebieden;
- voldoende mogelijkheden om gewenste grondwaterkwaliteit te waarborgen met het grondwaterbeschermingsbeleid;
- past binnen aanpak in Rijn-Oost, Rijn-Noord en Nedereems.

Het resultaat is weergegeven in bijlage 1.

Beschrijving grondwaterlichamen

In de voorlopige rapportage die in 2004 wordt afgerond moeten de grondwaterlichamen worden beschreven. Daarnaast moet aangegeven worden in hoeverre grondwaterlichamen het risico lopen om in 2015 niet te voldoen aan de goede toestand. Een handicap daarbij is dat er nog nagenoeg geen Europese normen beschikbaar zijn waar aan getoetst kan worden. De komende jaren moeten die door de lidstaten, in samenspraak met Brussel, worden ontwikkeld.

De grote grondwaterlichamen zijn landelijk beschreven. De beschrijving van de kleine grondwaterlichamen rondom waterwinningen (beschermde gebieden) komt voor rekening van de provincies.

Vraag:

Op welke wijze moeten de beschermde gebieden worden beschreven?

Voorstel:

- De beschrijving van de grondwaterlichamen richten op nitraat, bestrijdingsmiddelen, chloride (verzilt) en beïnvloeding van oppervlaktewater en terrestrische ecosystemen;
- Bij de beschrijving van invloed op oppervlaktewater en terrestrische ecosystemen bij de voorlopige rapportage uitgaan van de Europees aangewezen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (VHR-gebieden);
- De komende jaren bezien of naast de VHR gebieden nog andere voor de regio belangrijke gebieden moeten worden opgenomen in het stroomgebiedsbeheersplan (2009).

Resultaten op hoofdlijnen

De resultaten van de risico beoordeling zijn weergegeven in bijlage 2. Zowel de resultaten van de grote grondwaterlichamen zijn weergegeven als van de kleine grondwaterlichamen rondom de grondwateronttrekkingen voor menselijke consumptie.

Het grondwaterlichaam is daarbij als volgt beoordeeld:

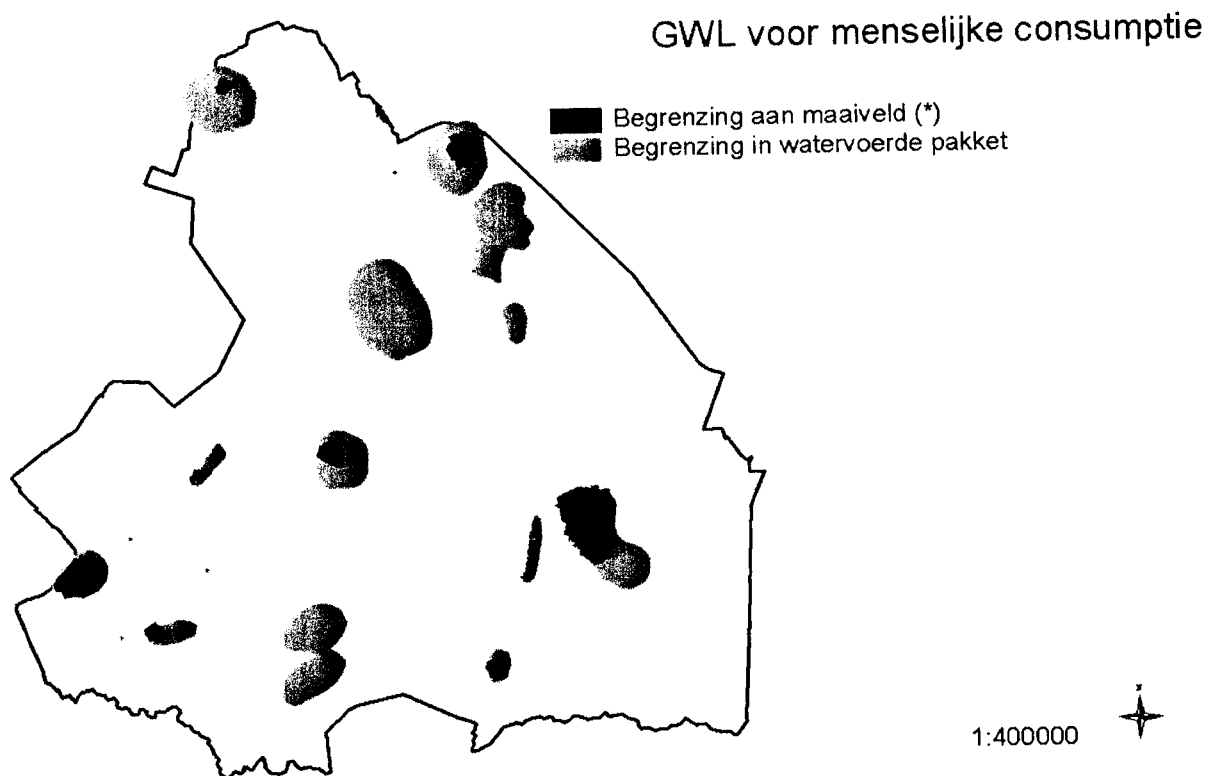
- at risk:
Met bestaand beleid zal grondwaterlichaam in 2015 niet voldoen aan de goede toestand;
- misschien at risk:
Onduidelijk is of het grondwaterlichaam in 2015 niet voldoet aan de goede toestand;
- niet at risk:
Grondwaterlichaam voldoet in 2015 aan de goede toestand;
- onduidelijk
Onvoldoende gegevens of norm onbekend

De grondwaterlichamen zijn op de diverse onderdelen afzonderlijk beoordeeld en daarnaast is er een totaal score gegeven.

Uit de risico analyse blijkt dat er de komende jaren vooral extra inspanningen nodig zijn om te voldoen aan de vereisten binnen de VHR gebieden. Daarnaast is onderzoek nodig naar de gevoeligheid van een aantal grondwaterlichamen rondom waterwinningen ten aanzien van bestrijdingsmiddelen en systeemvreemde stoffen. Betreffende winningen zijn gevoelig voor uitspoeling. Bij nitraat zijn de gehalten in het grondwater nog relatief laag. Overschrijding van de gehalten in ondiepe en diepe grondwater worden gezien de aanscherping van het mestbeleid niet verwacht. Wel lijkt een toename van nitraatgehalten in het diepe grondwater vanwege belasting in het verleden mogelijk. Daarnaast bestaat het risico dat aan doelstellingen voor het oppervlaktewater niet kan worden voldaan vanwege een hoog nitraat gehalte in het bovenste grondwater.

Bijlage 1

Grondwaterlichamen voor menselijke consumptie (1^e versie)

(*) Kaart heeft nog een voorlopig karakter, begrenzing aan maaiveld rondom industriële onttrekkingen moet nog worden aangepast (Emmen, Beilen).

Bijlage 2

Risicobeoordeling grondwaterlichamen

	zoet/zout zoet/zout	nitraat nitraat	bestrijdingsmiddelen bestrijdingsmiddelen	Opp. water en ter Opp. water en ter	Totaal Totaal
Zand Eems	niet at risk	misschien at risk	onbekend	at risk	at risk
Zand Rijn-noord	niet at risk	misschien at risk	onbekend	at risk	at risk
Zand Rijn-oost	niet at risk	misschien at risk	onbekend	at risk	at risk
Roden	niet at risk	niet at risk	niet at risk	onbekend	misschien at risk
De Groeve	niet at risk	misschien at risk	misschien at risk	misschien at risk	misschien at risk
Annen	niet at risk	misschien at risk	niet at risk	niet at risk	misschien at risk
Assen	niet at risk	niet at risk	niet at risk	misschien at risk	misschien at risk
Gasselte	niet at risk	misschien at risk	misschien at risk	niet at risk	misschien at risk
Leggeloo	niet at risk	misschien at risk	misschien at risk	niet at risk	misschien at risk
Beilen	niet at risk	misschien at risk	misschien at risk	niet at risk	misschien at risk
Sleen	niet at risk	misschien at risk	niet at risk	niet at risk	misschien at risk
Emmen	niet at risk	misschien at risk	misschien at risk	niet at risk	misschien at risk
Havelte	niet at risk	misschien at risk	niet at risk	at risk	at risk
Ruinerwold	niet at risk	misschien at risk	niet at risk	niet at risk	misschien at risk
Hoogeveen	niet at risk	niet at risk	niet at risk	niet at risk	niet at risk
Dalen	niet at risk	misschien at risk	niet at risk	niet at risk	misschien at risk
Engel camping	niet at risk	misschien at risk	niet at risk	misschien at risk	misschien at risk
Camping 't Vee	niet at risk	misschien at risk	niet at risk	niet at risk	misschien at risk
Camping Zonne	niet at risk	misschien at risk	niet at risk	misschien at risk	misschien at risk
Recreatie centr	niet at risk	misschien at risk	niet at risk	niet at risk	misschien at risk
United protein v	niet at risk	misschien at risk	niet at risk	niet at risk	misschien at risk